

ΕΝΔΥΝΑΜΩΣΗ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ ΝΑ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΟΥΝ ΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΜΕΣΑ ΑΠΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΑ ΕΣΤΙΑΣΜΕΝΕΣ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

31 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ ΣΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΕΣ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΒΟΗΘΟΥΣ	1
ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "COMMUNIAID"	1
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ ΣΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΕΣ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΒΟΗΘΟΥΣ	2
ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ, ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΧΙΩΝ, ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ	2
ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΕΣ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΒΟΗΘΟΥΣ ΘΥΜΑΤΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ	3
ΟΙ ΑΠΟΦΕΙΣ ΤΩΝ ΙΘΥΝΟΝΤΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗ ΠΡΟΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ ΕΝΑΝΤΙΑ ΣΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΕΣ	3
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	4

ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ ΣΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΕΣ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΒΟΗΘΟΥΣ

Οι μετανάστριες οικιακές βοηθοί είναι περισσότερο ευάλωτες από ότι ο ντόπιος πληθυσμός και έχουν μειωμένη ικανότητα αυτοπροστασίας απέναντι σε καταχρηστικές καταστάσεις, εξ αιτίας της ελλιπούς γνώσης της τοπικής γλώσσας, της ελλιπούς γνώσης των νόμων και των εθίμων, της ανεπαρκούς πρόσβασης σε κατάλληλες θέσεις εργασίας και της περιορισμένης γνώσης των δικαιωμάτων τους (IOM, 2009; FRA, 2011; OHCHR's Regional Office for Europe, 2010). Πολλές οικιακές βοηθοί αισθάνονται ότι δεν έχουν άλλη επιλογή από το να παραμείνουν και να υφίστανται κακοποίηση/παρενόχληση γιατί το να φύγουν από τον εργοδότη τους θα σημαίνει πώση σε παράνομο καθεστώς διαμονής, ομολογία στις αρχές σε περίπτωση παράνομης διαμονής ή/και απώλεια του δικαιώματος στην εργασία (FRA, 2011). Αρκετοί διεθνείς οργανισμοί έχουν αυτό το θέμα σε υψηλή προτεραιότητα στην θεματολογία τους προτείνοντας την ανάπτυξη προστατευτικών μηχανισμών για τις μετανάστριες οικιακές βοηθούς καθώς και τη δημιουργία ικανοτήτων της κοινωνίας των πολιτών, για να αντιμετωπίσουν και να παρακολουθήσουν τις συνθήκες εργασίας των μεταναστριών οικιακών βοηθών (CEDAW, 2008; IOM, 2010; ILO, 2010).



« Δεν είναι ένα εύκολο θέμα μελέτης. Συμβαίνει πίσω από κλειστές πόρτες και σπάνια δημοσιοποιείται. » Καθ. Ιωάννης Χλιαούτακης, Συντονιστής Προγράμματος

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ "COMMUNIAID"

Το COMMUNIAID είναι ένα Ευρωπαϊκό έργο το οποίο χρηματοδοτείται από το πρόγραμμα Daphne III (JUST/2011/DAP/AG/3272) και υλοποιείται σε πέντε Ευρωπαϊκές χώρες (Ελλάδα, Κύπρο, Αυστρία, Σουηδία και Σλοβενία) με τη συμμετοχή ειδικών επί του θέματος από την Ολλανδία. Σκοπός του έργου είναι να αυξήσει την ικανότητα αντιμετώπισης των μεταναστριών οικιακών βοηθών απέναντι στη σεξουαλική βία αναπτύσσοντας και εφαρμόζοντας κοινοτικά εστιασμένες παρεμβάσεις. Στόχοι το έργου είναι οι ακόλουθοι: (α) η περιγραφή του προβλήματος της σεξουαλικής βίας σε μετανάστριες οικιακές βοηθούς και η εκτίμηση των αναγκών των θυμάτων, (β) η καταγραφή των κοινοτικών πόρων, τους συνεργατών, των παρεμβάσεων και των πολιτικών που αντιμετωπίζουν το ζήτημα της

σεξουαλικής βίας ενάντια σε μετανάστριες, (γ) ο σχεδιασμός κατάλληλα προσαρμοσμένων εργαλείων, πολιτισμικά και γλωσσικά, και παρεμβάσεων για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής βίας ενάντια σε μετανάστριες οικιακές βοηθούς, (δ) η δημιουργία μια ομάδας με μετανάστριες οικιακές βοηθούς και μέλη της κοινότητας, η οποία θα μπορεί να διαμεσολαβήσει για να διευκολύνει την εκπαίδευση της κοινότητας και την ανάπτυξη μακροπρόθεσμων κοινοτικών προγραμμάτων, (ε) η ευαισθητοποίηση των μεταναστριών οικιακών βοηθών για τα δικαιώματά τους και για τη βελτίωση της ικανότητάς να χειριστούν τη σεξουαλική βία στην εργασία τους.

ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΑ

- Αποσιώπηση εξαιτίας της μεταναστευτικής και εργασιακής κατάστασης και της αντίδρασης της οικογένειας
- Μειωμένη εξειδίκευση των υπάρχουσών οργανώσεων
- Ανεπαρκής συνειδητοποίηση του προβλήματος

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗ ΣΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΕΣ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΒΟΗΘΟΥΣ

Στο πλαίσιο του έργου πραγματοποιήθηκε συστηματική ανασκόπηση της βιβλιογραφίας (ηλεκτρονική και δια χειρός αναζήτηση) με σκοπό να διερευνηθεί η έκταση κατά την οποία το ζήτημα της σεξουαλικής κακοποίησης των μεταναστριών οικιακών βοηθών περιλαμβάνεται στην ημερήσια διάταξη για την έρευνα και την πολιτική στην Ευρώπη. Η ηλεκτρονική διερεύνηση πραγματοποιήθηκε από τον Απρίλιο έως και τον Αυγούστο του 2013 σε πέντε βάσεις δεδομένων: PUBMED, SCOPUS, WEB OF SCIENCE, EBSCO και HEINONLINE. Η ανασκόπηση περιλάμβανε όλες τις δημοσιεύσεις που εκδόθηκαν: α) στην αγγλική γλώσσα, β) από τον Ιανουάριο του 2003 έως και τον Αύγουστο του 2013, γ) διέθεταν περιλήψεις και δ) εστίαζαν στα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Επίσης πραγματοποιήθηκε δια χειρός αναζήτηση στην Ελλάδα, την Κύπρο, τη Σουηδία, την Αυστρία και τη Σλοβενία σε 20 έγκριτα επιστημονικά περιοδικά των χωρών αυτών, στα πεδία «Νομική Επιστήμη», «Κοινωνικές Επιστήμες» και «Υγεία». Στην ηλεκτρονική αναζήτηση εντοπίστηκαν 136 δημοσιευμένες μελέτες και στη δια χειρός αναζήτηση άλλες 26, ενδεχομένως, σχετικές δημοσιεύσεις. Μετά την εις βάθος μελέτη αυτών των άρθρων, εντοπίστηκαν 12 άρθρα που αντα-

ποκρινόταν σε όλα τα κριτήρια εκλεξιμότητας. Βάσει της ανάλυσης, προσδιορίστηκαν 4 κρίσιμα ζητήματα, τα εξής: α) οι συνθήκες και οι σχέσεις εργασίας, β) ο κανονισμός και η πρόσβαση στα θεμελιώδη δικαιώματα, γ) τα πολιτισμικά πρότυπα και η κοινωνική στάση, δ) η υποστήριξη του συστήματος. Η ανισότητα μεταξύ των φύλων επισημαίνεται ως βασικός παράγοντας που υποβόσκει. Αυτό που γίνεται φανερό από τα αποτελέσματα της ανασκόπησης είναι ότι στην Ευρώπη υπάρχουν ελάχιστα στοιχεία για το ζήτημα. Υπό το φως των αποτελεσμάτων, υπογραμμίζεται η ανάγκη για νομιμοποίηση της οικιακής εργασίας ως επίσημης μορφής εργασίας. Η δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης θα μπορούσε να εξασφαλίσει αποτελεσματικές στρατηγικές πρόληψης και παρέμβασης. Υποστηρικτικές πηγές και πόροι για μετανάστριες οικιακές βοηθούς είναι απαραίτητες ώστε να διευκολυνθεί η αναφορά της κακοποίησης και η αποτελεσματική υποστήριξη των θυμάτων. Τέλος, περισσότερες προσπάθειες απαιτούνται για να ενισχυθεί η συνειδητοποίηση του προβλήματος από τις ίδιες τις μετανάστριες, τους εργοδότες και την κοινωνία.

ΧΑΡΤΟΓΡΑΦΗΣΗ ΤΩΝ ΚΟΙΝΟΤΙΚΩΝ ΠΗΓΩΝ, ΤΩΝ ΣΥΜΜΑΧΙΩΝ, ΤΩΝ ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ

Πραγματοποιήθηκε χαρτογράφηση των φορέων και των πηγών σε κάθε χώρα – συνεργάτη του προγράμματος, με τους ακόλουθους στόχους: α) να εντοπιστούν και να περιγραφούν οι πολιτικές, οι παρεμβάσεις και η νομοθεσία για την αντιμετώπιση της σεξουαλικής παρενόχλησης σε βάρος των μεταναστριών οικιακών βοηθών, β) να αναδειχθούν οι υπάρχοντες κυβερνητικοί και μη-κυβερνητικοί οργανισμοί/ιδρύματα που υπάρχουν για την αντιμετώπιση του θέματος του έργου, γ) να προσδιοριστούν καλές πρακτικές και βασικές προτεραιότητες στην διαχείριση της σεξουαλικής παρενόχλησης εναντίον μεταναστριών οικιακών βοηθών,

δ) να δημιουργηθεί ένα χαρτοφυλάκιο των κοινοτικών πόρων και των συμμάχων για μετανάστριες οικιακές βοηθούς θύματα σεξουαλικής βίας. Το χαρτοφυλάκιο με τις κοινοτικές πηγές των χωρών που συμμετέχουν στο πρόγραμμα είναι προσβάσιμο μέσα από την ηλεκτρονική σελίδα του προγράμματος



Το πρόγραμμα "COMMUNAID" παρουσιάστηκε κατά τη διάρκεια ημερίδας για τη βία κατά των γυναικών, που οργανώθηκε από το Εργαστήριο Μελέτης Συμπεριφορών Υγείας και Οδικής Ασφάλειας LaHeRS στο ΤΕΙ Κρήτης στις 25 Νοεμβρίου 2013. Κατά προσέγγιση 450 φοιτητές της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης παρακολούθησαν την ημερίδα.



Η αναρτημένη συνάντηση 7-8 Φεβρουαρίου 2013, Ηράκλειο, Κρήτη

Τα δημοσιευμένα στοιχεία από τον Ευρωπαϊκό χώρο είναι ελάχιστα. Περισσότερη έρευνα είναι απαραίτητη προκειμένου να κατανοήσουμε καλύτερα το πρόβλημα.



ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ ΜΕ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΕΣ ΟΙΚΙΑΚΕΣ ΒΟΗΘΟΥΣ ΘΥΜΑΤΑ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ

Μια ποιοτική μελέτη σε μετανάστριες οικιακές βοηθούς θύματα σεξουαλικής παρενόχλησης βρίσκεται σε εξέλιξη σε τέσσερις συμμετέχουσες χώρες (Ελλάδα, Αυστρία, Κύπρο, Σουηδία) με σκοπό να περιγραφούν οι εμπειρίες τους και να προσδιοριστούν οι ανάγκες τους για υποστήριξη μετά την θυματοποίηση. Για τη συλλογή των δεδομένων χρησιμοποιήθηκε ως οδηγός μία συνέντευξη, ημι-δομημένη σε 7 θεματικές περιοχές. Μέχρι σήμερα έχουν ολοκληρωθεί 32 συνεντεύξεις και στις τέσσερις χώρες. Μερικά ενδιαφέροντα, αν και αρχικά, ευρήματα δείχνουν ότι ο δράστης είναι συνήθως ο ίδιος ο εργοδότης ή ένας στενός συγγενής και συχνά είναι ηλικιωμένος. Η παρενόχληση συνήθως εμφανίζεται με τις μορφές του λάγνου βλέμματος, της λεκτικής επιθετικότητας με σεξουαλικό περιεχόμενο, της απρεπούς σωματικής επαφής ή ακόμα και του βιασμού και σχεδόν πάντα συνυπάρχει με την ψυχολογική βία.

ΟΙ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΩΝ ΕΜΠΛΕΚΟΜΕΝΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΚΑΙ ΟΙ ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΤΗ ΠΡΩΛΗΨΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΤΗΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΠΑΡΕΝΟΧΛΗΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΝΑΣΤΡΙΩΝ ΟΙΚΙΑΚΩΝ ΒΟΗΘΩΝ.

Μια ποιοτική μελέτη διενεργήθηκε σε βασικούς φορείς στις τέσσερις μετέχουσες χώρες (Ελλάδα, Αυστρία, Κύπρο, Σουηδία) με σκοπό να διερευνηθούν οι απόψεις, οι δραστηριότητές τους και οι προτάσεις τους για το ζήτημα της σεξουαλικής παρενόχλησης μεταναστριών οικιακών βοηθών καθώς και, να επισημανθούν οι βασικές προτεραιότητες κάθε χώρας. Μια διαδικασία καταγραφής με την τεχνική της χιονοστιβάδας χρησιμοποιήθηκε σε κάθε χώρα ώστε να εντοπιστούν οι φορείς που δραστηριοποιούνται στον τομέα της πρόληψης και της διαχείρισης της βίας κατά των μεταναστριών οικιακών βοηθών. Ένα δείγμα περίπου 15 φορέων επιλέχθηκε σε κάθε χώρα (εκπρόσωποι κυβερνητικών φορέων /ΜΚΟ, σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο). Μια ημι-δομημένη συνέντευξη σε 8 θεματικές περιοχές χρησιμοποιήθηκε ως οδηγός για τη συλλογή στοιχείων, ώστε να διερευνηθούν θέματα όπως η συμμετοχή της οργάνωσης στην πρόληψη και τη

Συμβαίνει συνήθως στο σπίτι ή στο αυτοκίνητο και μόνο όταν ο θύτης είναι μόνος με το θύμα. Κοινά εμπόδια για αναφορά των περιστατικών είναι ο φόβος της απώλειας της θέσης εργασίας, ο φόβος των επιπλοκών του νόμου και της απέλασης εξ αιτίας του παράνομου καθεστώτος τους και της άτυπης απασχόλησης, ο φόβος προς το σύζυγο τους και προς την αντίδραση της οικογένειας του δράστη, η έλλειψη υποστήριξης λόγω των αδύναμων κοινωνικών δικτύων. Τις περισσότερες φορές δεν μιλούν σε κανέναν και προσπαθούν να βρουν μια νέα θέση εργασίας. Εναλλακτικά, μιλούν με τον σύντροφό τους και στενούς τους συγγενείς ή και προσπαθήσουν να προσεγγίσουν στενούς συγγενείς του δράστη. Λιγότερο συχνά απευθύνονται σε επίσημους φορείς και ΜΚΟ.



Συνάντηση των εταίρων, 11-12 Ιουλίου 2013, Λεμεσός, Κύπρος

Βασικά εμπόδια στην αντιμετώπιση του προβλήματος είναι η ευάλωτη θέση των μεταναστριών, τα κενά στη νομοθεσία, η έλλειψη εξειδικευμένων υπηρεσιών, η ελλιπής συνειδητοποίηση του προβλήματος και οι περιορισμένες δυνατότητες των υπαρχουσών υπηρεσιών



Το έργο COMMUNAID παρουσιάστηκε σε μαθητές λυκείου της πόλης του Ηρακλείου Κρήτης την 25η Απριλίου 2013 κατά τη διάρκεια του προγράμματος ΦΟΙΤΗΤΗΣ-ΓΙΑ-ΜΙΑ-ΗΜΕΡΑ με στόχο την εξοικειωσή τους με τις ακαδημαϊκές δραστηριότητες

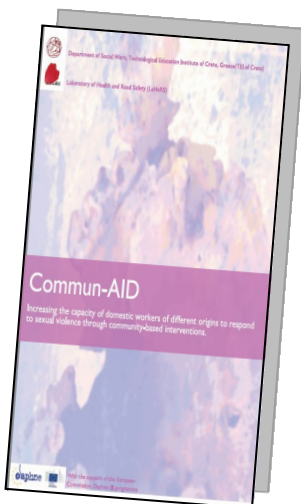
Επισκεφθείτε την ιστοσελίδα
μας στη διεύθυνση:

www.teicrete.gr/CommunAid/

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

Εργαστήριο Μελέτης Συμπεριφορών
Υγείας και Οδικής Ασφάλειας (LaHeRS)
Τμήμα Κοινωνικής Εργασίας
ΤΕΙ Κρήτης, Ελλάδα
Διεύθυνση: Εσταυρωμένος
Ηράκλειο Κρήτης, ΤΚ. 71004, Ελλάδα
Τηλέφωνο: +30 (2810) 379516
+30 (2810) 379514

E-mail: daphne@staff.teicrete.gr



Το φυλλάδιο του έργου
είναι διαθέσιμο στην
Αγγλική, Ελληνική, Γερ-
μανική, Σουηδική και
Σλοβένικη γλώσσα και
είναι προσβάσιμο μέσω
της ιστοσελίδας του
έργου.



Για το 2014

- Θα αναπτυχθεί ένα διαδικτυακό εργαλείο παρέμβασης ώστε να βοηθήσει μετανάστριες οικιακές βοηθούς- θύματα να αντιμετωπίσουν τη θυματοποίηση τους.
- Θα σχεδιαστεί και θα υλοποιηθεί ένα πρόγραμμα εκπαίδευσης εκπαιδευτών (train-the-trainer) με στόχο την βελτίωση των ικανοτήτων τους για την αντιμετώπιση του προβλήματος.
- Θα πραγματοποιηθεί ένα περιφερειακό συνέδριο στο τέλος του 2014 στην Κρήτη, Ελλάδα, με διεθνή συμμετοχή.

COMMUNAID
CONSORTIUM

Laboratory of Health and Road Safety
TEI CRETE

LaHeRS

IKF
Institut für Konflikt-Forschung

CYPRUS UNIVERSITY OF TECHNOLOGY
2004

ŠKUC

MEDITERRANEAN
INSTITUTE OF
GENDER STUDIES

Stockholms
universitet

RutgersWPF

Abused women and
children hostel



«Αυτή η δημοσίευση πραγματοποιήθηκε με την οικονομική υποστήριξη του προγράμματος DAPHNE III της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Τα περιεχόμενα αυτής της δημοσίευσης αποτελούν αποκλειστική ευθύνη των συγγραφέων και δεν μπορούν με κανένα τρόπο να θεωρηθούν ως απόψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής».

